

Žalobce zaslal žalovanému dráhou zásilku soli. Žalovaný zásilky nepřijal, načež byla prodána dráhou. Žalobě o zaplacení rozdílu mezi kupní cenou a výtěžkem prodeje, jenž byl žalobci vydán dráhou, bylo oběma nižšími soudy vyhověno. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní znovu jednal a ji rozhodl.

Důvody:

Nižší soudy stojí na stanovisku, že žalobkyně, odevzdavši sul k dopravě dráhou, splnila svůj smluvní závazek, že žalovaná nebyla oprávněna, by odepřela, zboží přijmouti, a že tudíž jde na její vrub, bylo-li pak dráhou se zbožím nakládáno tak, že toto jednání mělo v zápětí ztrátu zboží. Tomuto mínění nelze přisvědčiti. Žalovaná, prohlásivši, že nepřijímá zasláného jí vagonu soli, ocitla se v prodlení s přijetím zboží. Z toho vznikly žalobkyni práva a povinnosti v čl. 343 obch. zák. vytknuté; nechtěla-li zboží vzíti zpět do vlastní úschovy, byla povinna, by buď uložila zboží na nebezpečí a útraty kupitelovy ve veřejném skladišti nebo u osoby třetí, anebo by zařídila jeho prodej způsobem, v čl. 343 obch. zák. upraveným. Jakmile tedy žalovaná dráze oznámila, že odmítá, aviso vaný jí vagon přijmouti, bylo na žalobkyni, by firmou Sch., která na nákladním listě byla jako odesílatel označena, dala učiniti vhodné opatření ve smyslu čl. 343 obch. zák. Jelikož to opominula, jde na její, nikoli na vrub žalované firmy, co se později se zbožím stalo. Pokud jde o poměr mezi žalobkyní a žalovanou, jest zcela lhostejno, zda dráha při prodeji zboží se zachovala podle předpisů § 81 žel. dopr. ř. čili nic, neboť žádným způsobem nelze prodej, dráhou provedený, pokládati za prodej dle čl. 343 obch. zák., předsevzatý na účet žalované firmy. Žalobkyně nemůže se dovolávat ani ustanovení prvního odstavce čl. 348 obch. zák., poněvadž žalovaná zboží nepozastavila, nýbrž prostě dráze oznámila, že vagonu nepřijímá. Žalované nebyl nákladní list vydán a nemohla se ani o uschování zboží starati. Z uvedeného vyplývá, že ztráta zboží prodejem dráhou jde na vrub žalobkyně, a že tato na základě kupní smlouvy nemůže po žalované zaplacení zboží žádati. Důvody, z nichž nižší soudy žalobě vyhověly, tudíž neobstojí. Žalobkyně uplatňovala však jako další důvod žalobní, že žalovaná, obdrževši fakturu ze dne 23. září 1921, se zavázala, že ji zaplatí. Tímto žalobním důvodem se nižší soudy nezabývaly, ježto, posuzující věc po stránce právní nesprávně, nepokládaly skutečnosti, které strany v té příčině přednesly a důkazy, jež o nich nabídly, za závazné.

Čís. 2077.

K žalobě dědiců, by bylo zjištěno, že spoludědic jest nehodným dědi i po zůstaviteli, že jest z dědického práva vyloučen a že se jeho dědická příblážka nepřijímá na soud, se nevyhledává, by byl zvláště tvrzen a prokazován právní zájem na brzkém určení.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1922, Rv I 345/22.)

Žaloba shora uvedeného žádání byla oběma nižšími soudy zamítnuta, o d v o l a c í m s o u d e m proto, že žalobce netvrdil a nepro-

kázal právního zájmu na brzkém zjištění. Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a uložil odvolacímu soudu, by pomina použitého zamítacího důvodu, znovu o odvolání rozhodl.

Důvody:

Již ze žalobního návrhu patrné, že jde o zjištění poměru dědického, plynoucího z práva rodinného, o zjištění zákonného práva dědického (vyloučení z něho), o odstranění rozporu dědických přihlášek ze zákona k tomu účelu, by dědictví konečně mohlo být odevzdáno dědicům oprávněným. Z povahy tohoto sporného poměru dědického plyne již o sobě zvláštní zájem a to obou stran na tom, aby tento poměr co nejdříve byl zjištěn a v projednání pozůstalosti mohlo být pokračováno, a není proto třeba, by tento zvláštní zájem na brzkém zjištění byl ještě zvlášť žalobci tvrzen a prokazován.

Čís. 2078.

Kupitel, jenž (před 1. lednem 1917) převzal na srážku z kupní ceny osobní a na nemovitosti hypotekárně váznoucí dluh prodatele, jest vůči němu smluvně zavázán, dluh vyrovnatí, a ručí mu za veškeru škodu z nesplnění tohoto závazku.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1922, Rv I 372/22.)

Antonín K. prodal v roce 1908 manželům Hynku a Vilemíně L-ovým nemovitosti za 27.000 K. Dle odstavce III. smlouvy převzali kupitelé na nemovitostech váznoucí pohledávky spořitelny 18.000 K a 7.000 K, jichž osobním dlužníkem byl prodatel. Roku 1909 prodali manželé L-ovi nemovitosti Marii N-ové, proti níž v roce 1915 vedla spořitelna exekuci dražbou nemovitostí; z nejvyššího podání dostalo se na pohledávky spořitelny částky 14.571 K 83 h. Zbytku pohledávky domáhala se pak spořitelna na Antonínu K-ovi sporem, jež vysoudila, načež Antonín K. žaloval manžele Hynka a Vilemínu L-ovy na zaplacení toho, k čemu byl v předchozím sporu odsouzen včetně útrat, jež vzešly mu sporem a exekucí. Procesní soud prvního stádu žalobu zamítl. Důvody: Smlouvou trhovou z roku 1908 pokládá soud za zjištěno, že žalovaní hypotekární pohledávky spořitelny převzali na srážku z kupní ceny, nikoli tedy ku placení a tím méně, jak žaloba uvádí, k samoplacení a samozúčtování. Žalovaní stali se pouhými dlužníky hypotekárními, s vlastnictvím parcel převzali ve smyslu § 443 obč. zák. i knihovní dluhy a neměli jiné povinnosti, než snášeti po případě exekuci na nemovitosti. Další povinnost a závazek bylo by lze založiti zvláštní úmluvou, avšak takovou žalobce ani netvrdí. Dle obsahu trhové smlouvy z doby před 1. lednem 1917 nedošlo ohledně hypotekárních pohledávek k úplné assignaci, neboť hypotekární věřitelka (spořitelna) k této assignaci nepřistoupila a také po exekuční dražbě zavazených nemovitostí na žalobce jako osobního dlužníka žalobou se obrátila (§ 1400 a 1402 obč. zák. prvotní doslov). Ježto tudíž žalovaní dalších závazků než jako hypotekární dlužníci nepřevzali, bylo žalobu jako neodůvodněnou zamítnouti. Odvolací soud ža-